

DÉLSOMOGY

Függetlenségi és 48-as párti politikai lap. Megjelenik Vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona. — Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Felelős szerkesztő:

BÁRVÁRTH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60 szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
— Nyílt-tér garmond sora 40 fillér. —

Kossuth a királynál.

1909. október 1.

Kossuth Ferenc kihallgatásra megy a királyhoz. Ez a kihallgatás áll most az események középpontjában. Miután a kormány lemondott, a parlamentárizmus követelményei szerint természetesen a mostani többség vezére nyert meghívást a királyhoz, hogy előterjesze kibontakozási tervét.

Ezzel az audenciával a válság elért forduló pontjához és kimenetele — egyik vagy másik irányban — döntő elhatározással lesz a politikai események további fejleményeire. Bárhogyan is döntsön a király, a mostani krízisben és az eddigi tétovázás, bizonytalanság helyett egyenesen kiszabott utra térnek az események.

Kossuth Ferenc ma a többség vezére. A lefolyt három év alatt a függetlenségi párt — noha számbelileg többségben volt — nem egymaga alkotta a többségi kormánypártot, hanem szövetkezve a másik két parlamenti párttal, amelyek szintén részt

vettek a nemzeti ellenállásban. Most ez a koalíció megszűnt, a többségi pozíciót a függetlenségi párt egymaga foglalja el és így a parlamentárizmus követelményei szerint neki egymagának kell kormányt alakítania.

Ez a többség hatalmas, egységes szilárdan áll vezére mögött és talán soha sem forrt annyira egybe, mint épen ezekben a válságos napokban. Sok titkos reménység kísérte azokat a belső kisebb-nagyobb surlódásokat, amelyek a függetlenségi pártban időnkint felmerültek. Sokan reménykedtek abban, hogy a függetlenségi párt meghasonlik és leszorul többségi pozíciójáról. Ezek a reménykedések soha nem váltak valóra és talán épen most érte a legnagyobb csalódás a függetlenségi párt ellenségeit, amikor a vezér és pártja a legbensőbb egységben forrtak össze.

Tudjuk, hogy a kibontakozás egyik terve az volt, hogy tömörítik a hatvanheteseket és legázolják a függetlenségiakat, a másik — amely számított avval, hogy a függetlenségi párt nélkül ma egy lépést sem lehet tenni — viszont csak a bankesoport kiszorí-

tására törekedett és megelégedett volna avval, ha Kossuth Ferenc hívei nagy táborával a fuzió jelszava alatt bevonul a hatvanhetesek soraiba és kiugratja a pártból az ugynevezett bank-csoportot. Ezek a tervek most mind csütörtököt mondtak. A legélesebb világításban áll most az ország előtt az a tény, hogy a függetlenségi pártban nincsenek csoportok, nincsenek különböző törekvések, hanem az egész párt tömör egységben áll.

A fuzió kísérleteknek egyszerűsmindenkorra vége szakadt. Lehétlenné tette a nyélbeütését az a körülmény, hogy a többi pártok elutasították annak idején Kossuth Ferencnek hívó szövegét és lehetlenné tette most az, hogy a függetlenségi párttal szemben gyengítették a nemzeti álláspontot és az osztrák hadállások erősítésére siettek. A függetlenségi párt azonban elég erős egymagában is, hogy átvegye a kormányzást és a kibontakozás útjára vigye a nemzetet.

A párt kormányzati programját markáns vonásokkal foglalta egybe Kossuth Ferenc a legutóbbi pártértekezle-

A levegő hőse.

Irta: Julius.

Amióta egyik fővárosi napilap kötelekibe tartozom s mint hozzáértő, én bírálok el a beküldött technikai cikkeket, rengeteg kellemetlenséget okoztak nekem az ugynevezett föltalálók. Hiába minden kifogás, hogy most nem érek rá, jöjjenek máskor, el nem mozdulnak az ember nyakáról addig, a míg végig nem hallgatjuk őket s át nem vizsgáljuk primitív rajzaikat.

A legtöbb baj természetesen azokkal a fantasztákkal van, a kik a repülőgépet találták ki. Valamennyi tud repülni a — papírosan, jobban, mint akár Blériot. Legalább száz magyarnak mondtam szemébe az igazságot de nem hitte el. Akadt köztük olyan

erőszakos föltaláló is, aki végre elérte célját, mert — repült, a szerkesztőségi szolgák jóvoltából.

Az idén nyár elején végre annyira üldöztek a feltalálók, hogy szabadságot kértem s hogy a sok bolondos terv helyett igazi repülőgépekben gyönyörködhessem, elutaztam hosszabb tanulmányútra Franciaországba.

Két hetet azzal töltöttem, hogy a külföldi rendszerű aeroplánokat tanulmányoztam. Valamennyit láttam felszállani. Csodálattal töltöttem el a sok repülőgép, mint a technikai tudás legmodernebb produktuma. A szeretetreméltó, barátságos aviatikusok készségesen szolgálták magyarázattal, sőt Farman egy ízben föl vitt magával. Bárcsak tetlenségre készített utas voltam, mégis a levegő urának éreztem magam. Az első percek-

ben érzett szorongást föl váltotta a biztosság tudata. És valami kimondhatatlan gyönyörűség fogott el. Olyanféle, a mit álmában szokot érezni az ember, a mikor megnyergelve a felhőt, végigszánt az ember az égen.

Éppen abban az időben, a mikor Franciaországban időztem, nagy volt a vetélkedés, ki nyeri el a pálmát a La Manche-csatornán való átrépléssel, Calais közelében több aviatikus gyakorlatozott. Latham, Lambert gróf és Blériot. Napok, órák kérdése volt, melyik indul el előbb veszedelmes útjára.

Oda utaztam. Éppen jókor. Egy sereg külföldi kollegával fuvattuk magunkat a sargattei fokon a dühöngő széllel. Kitartottunk. Sohasem felejttem el azt a nagyszerű pillanatot, a mikor végre elsőnek Latham merészen nekivágott a tengernek. Mint valami

**Ritka
alkalmi
vétél!**

Costüm és Blouse különlegességek!

A tavalyi őszi idényről visszamaradt ruhaszövetek míg a készlet tart, bevásárlási áron alul kiárussítanak.

**Csak
rövid
ideig.**

Minden darab szöveten a leszállított szabott ár ki van tüntetve.

**Maradékok
félárban!**

Deutsch Dávid fia divatházában Szigetvár.

ten. A párt nem törekszik lehetetlen ségekre. Távol áll tőle az, hogy állandó kontróverziákat teremtsen a király és a nemzet között, mert ez csak az alkotmánytalanságot állandósítaná és lehetetlenné tenné minden békés munkát, nyugodt fejlődést az országban. Munkaprogramja a lehetőségekhez igazodik és bizonyos sorrend keretében illeszti aspirációit és fokozatosan vinné közelebb az országot függetlenségéhez, önállóságához. De ebben a munkaprogramban első pont a nemzet gazdasági önállósága, amelynek megvalósítása nélkül a függetlenségi párt nem vállalkozhatik kormányra, ha csak nem akarja az elvtagadás vádját magára vonni.

Kossuth Ferenc audienciáján dől el, vajjon hajlandó-e a korona a függetlenségi pártot e feltételek mellett kormányalakítással megbízni, vagy pedig más embereket, más programot keres a kibontakozás munkájának végrehajtására.

Mi nem hisszük, hogy a függetlenségi párt elejtésével más politikai vállalkozhassék erre a munkára. Az ország óriási többsége áll ma a függetlenségi párt mellett és minden újabb választás csak még jobban erősítené sorait. A párt lábhoz tett fegyverrel áll, nyugodt önérettel, erejének komoly méltóságában várja a döntő fordulatot. Várja a vezér intését, készen arra, hogy küzdelembe menjen, vagy hogy megkezdje az alkotó munkát, az ország önállóságának kiépítését.

— **Népfölkelők jelentkezése.** Az 1870., 1871., 1872., 1873., 1874., 1875. és 1876. évben született népfölkelőknek ez évben október hó első felében kell jelentkezniük a szemlén. A jelentkezés elmulasztása szigorúan büntetettik.

Politikai helyzet.

Kossuth Bécsben.

Budapest október 1.

Fővárosi tudósítónk jelenti: *Kossuth* Ferenc ma délben megjelent a kereskedelemügyi miniszteriumban, onnan nemsokára az igazságügyminiszteriumba hajtatott, ahol hosszas tárgyalat *Wekerle* Sándorral. A miniszterelnök a tegnapi audienciájáról informálta Kossuth Ferencet.

Ma délután *Justh* Gyula képviselőházi elnök kereste fel Kossuthot és — hír szerint — mérsékelt programban állapodtak meg, amelyet Kossuth a király elé terjeszt.

Ezt a hírt megerősíteni látszik, hogy *Holló* Lajos ma délelőtt hosszan tanácskozott Kossuthal.

A darabont-kormányról szóló hír fölötté fölbőszítette a függetlenségi pártot és olyan a hangulat, hogy a párt nem hajlandó tűrni Bécs taktikázásait.

Kossuth Ferenc ma délután öt óraker utazott Bécsbe titkárával *Pallay* Sándor dr.-ral. Az audienciára szóló meghívót tegnap vette át Kossuth. Hétfőn érkezik vissza Budapestre, ahol azonnal pártértekezletet tart a függetlenségi párt. Az értekezleten Kossuth Ferenc beszámol az audienciáján elmondottokról és a felség akaratáról.

A trónörökös és a király.

Bécsből táviratozzák, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökös ma reggel odaérkezett. A király nyomban kihallgatáson fogadta a főherceget. Politikai körökben ennek az audienciának a magyar válságra döntő jelentőséget tulajdonítanak.

A néppárt Justh ellen.

A néppárt ma bizalmas értekezletet tartott, amelyben elhatározták, hogy

a képviselőház keddi ülésén követelni fogják, hogy *Justh* Gyula mondjon le házelnöki állásáról.

Mi lesz?

Politikai körökben úgy tudják, hogy *Wekerle* újból fogadja a királyt és ezen a kihallgatáson megbízást ad neki formászerint újból a kabinet alakításra a kabinet eddigi tagjaival, akiknek kötelességévé teszi, hogy megalakítsák az általános választói jogot.

Evvel szemben az a hír is tartja magát, hogy a király Kossuth kihallgatása után homo regiuszt küld a pártoktól való tárgyalásra és a válság megoldásának előkészítésére.

„Napközi otthon“ a szigetvári polgári iskolában.

Régi eszme, amely végre a megvalósulás stádiumába jutott. Még pedig a Vasutas Szövetség jóvoltából. A szigetvári polgári iskolába igen sok baresi, darányi, dobszai stb. gyermek jár be olyformán, hogy reggel hazulról ozsonára és ebédre valót visznek magukkal és azt Szigetvárott valamely családnál hol u. n. „helypénzt“ fizet elfogyasztja. A gyermek tehát egyedül étkezik és a hét 6 napján nem eszik meleg ebédet.

Ezen változatot most a Vasutas Szövetség, mely ez irányban tárgyalást folytatott a szigetvári polgári iskola igazgatójával, ki a legnagyobb szeretettel támogatja a V. Sz. mozgalomát és ez által lehetővé tette a Napközi otthon megteremtését.

Erre a célra a diákok megkapják a polgári iskola egyik termét, ahol étkezhetnek és télviz idején szabad idejüket tölthetik. Állandóan mellettük lesz az intézet egyik tanárja, ki ezért 50 korona díjazásban részesül. Gondoskodik a „N. O.“ meleg étellekről is. *Káta* Lajos vendéglős ennek szállitását igen olcsón elvállalta.

óriás madár, a mely kiterjesztett szárnyával szeli a levegőget, röpkölt. Izgatott percek multak el. Sikerült-e, nem e? Mintha csak testvérünk indult volna csatába, szívszorogva lestük Doverből a dróttalan távirón a hírt, oda érkezett-e Latham? Végre megjött a balsikerről szóló jelentés, Latham a tengerbe zuhant, de őt magát megmentették.

Latham legveszedelmesebb vetélytársa, Blériot élénken sajnálta bajtársa kudarcát, a mi arra vall, hogy nem olyan hőse a tudomány, mint például Peary, a ki egy kanadai vízben megfojtáná Cookot.

Jelen voltam, a mikor Blériot megkezdte korszakot alkotó útját a La Manche-csatornán át. Szinte bizonyos voltam sikeréről, a mikor láttam hogy ez a vasidegzetű ember milyen méltóságosan szállt föl, akár a kiroppított nyíl, oly egyenesen röpkölt, a szemben levő part felé. A mikor azután megkaptuk a távirati hírt, leírhatatlan lelkesedés vett erőt a jelen volt internationalis érdeklődő tömegben. Ha abban a pillanatban ott termett volna köztük Blériot, nem hiszem, hogy meg ne lincselték volna csupa szeretetből esőkkal és öleléssel.

Blériot lett ettől kezdve a levegő iga-

zi hőse és hogy nem a szerencsés véletlen folytán jutott az aviatikusok élére, bizonyítja további sikere. Az augusztus végén tartott rheimsi repülő versenyre is elkísértem Blériot.

Mielőtt azonban beszámolnék rheimsi sikeréről, elmondok egy epizódot, a mi akkor játszódott le, amikor Blériot a londoni lelkes fogadás után visszatért Parisba. A mikor a miniszteri üdvözlésen és vagy ezer baráti kezfogáson túl esett, egy elegáns kis ember fogta karon. Mellettük álltam és hallottam párbeszédüket.

— Charles Müller vagyok és gratulálok.

— Louis Blériot. Mi tetszik?

— Itt melegében meg kell ígérnie, hogy az ősszel eljön Budapestre a monoplanjával.

Blériot jót nevetett az ajánlaton és jókedvében megígérte Müllernek, az ügyes impetrációnak, hogy fölszáll Budapesten.

Ezt a hevenyében tett ígérteit be is váltja, mert október 17-én Budapesten fölszáll.

Rheimsben is Blériot volt a nap hőse. Több versenyen az első díjakon osztozkodott *Curtis*-szal, *Latham* nal, a szerencsétlen véget ért *Lefebvre*-vel, *Farman* nal, *Faulhan*-nal. Minden nap ott láthatta a száz-

ezernyi közönség a levegőben, a mint a teje fölött szédítő sebességgel röpködött. Az utolsó napon egy kis baleset érte a mi nagyon megrendítette a közönséget. Nem a motorjának esett hibája, hanem szinte önfeláldozásnak tulajdonítható a balesete. Ugyanis *Rougier* olyan ügyetlenül kormányozta a repülőgépet, hogy egyenesen nekivette Blériot monoplanjának. Egy pillanat és megtörténik az első összeütközés a levegőben, de Blériot, semhogy egy bajtársát elgázolja, hirtelen megszüntette a motor járását és szinte merőlegesen esapódott le a földre. Ezzel a bravurjával ugyan a maga életét tette kockára, de megmentette társát, Blériot repülőgépe összezúzódott és ő maga is megszebesült. Az a viharos ováció, a melyben részesült gyogyító ir volt a sebére.

Rheimsből hazértem. Elutazásom előtt Blériot biztosított róla, hogy szívesen jön Budapestre.

— Vasuton jön, vagy repülőgépen? — kérdeztem tőle.

— Egyelőre meg a gyorsvonatot használnom, de hiszen nincs messze az az idő, a mikor Parisból Budapestre már a levegőben teszük meg az utat. Au revoir!

Minden diák, aki a „N. O.” tagja fizet havonként 2 koronát a költségek fedezéséhez. A meleg ételért pedig 20 fillért naponként, A „V. Sz.” *Waschner* Ferenc kerületi h. elnök összehívására szept. 22-én ez ügyben értekezletet tartott, melyen *Havas* Vilmos előadó referációját tudomásul vették, a költségeket megszavazták és elhatározták, hogy a „V. Sz.” által szerzett be azokat az ingóságokat, melyre a „N. O.”-nak szüksége lesz. Ebben az ügyben küldöttség útján *Valentényi* igazgatónál minden erre vonatkozót perfektuálnak.

H I R E K.

Október hatodikán.

Ninesen olyan drága föld
A hazának,
Melyet úgy megszentelt vón'a
Honfi bánat;
Mint azt, ott a marosmenti
Sik határon,
Hol alussza gyászos álmát
Az aradi tizenhárom!

Szomorú nap . . . feketébe
Gyászba vonva,
A hol az a szörnyű éjjel
Rajok omla!
De belőle piros hajnal
Fénye támadt:
Szabadsága, dicsősége
A letiport szent hazának!

Záporosó hull a sirra
Tan az éghől?
Nem, hanem a magyar nemzet
Hű szivéből!
Oda megy ma e hazának
Fia, lánya;
S leborul a tizenhárom
Vértanunak sirhalmára!

Egy imát mond az egész hon,
Őket áldja,
Hogy haláluk fényt árasztott
Szent hazánkra;
S kérve Istent, hogy a dicsők
Bitófája
Legyen a jog és szabadság
Őrök fénylő Golgotája!

Ilyés Bálint.

— **A király névnapja.** Hétfőn a király névnapján a hivatalos istentisztelet a plebánia templomban 9 órakor tartatik.

— **A ferencrendi szerzetek jubileuma.** A Szent Ferencről elnevezett szerzetek október hó 2. 3. és 4. napján ünneplik főállásuk 700 esztendősi jubileumát. Ez alkalommal a ferencrendiek templomaiban jubileumi istentiszteleteket tartanak.

— **Halálozás.** Őszinte részvétellel vettük a gyászjelentést *Pálffy* Dénes kisdobszai körjegyző elhunytáról, ki szeptember 27-én életének 49-ik évében hirtelen elhunyt. Temetése szerdán délután volt a r. f. egyház szertartása szerint és nagy részvétellel ment végbe. A boldogultat ed. sanyja özv. *Pálffy* Józsefné, neje szül. *Raksányi* Jolán és gyermekei *Jenő*, *József* Jolán, és *Irén*, valamint a rokonság gyászolják.

— **Az aradi vértanúk emlék ünnepe.** A szigetvári kath. Legényegylet ifjusága folyó hó 10-én (vasárnap) este 8 órakor saját helyiségében az aradi Tizenhárom magyar vértanú emlékének gyászünnepeket szentel, melyen az ünnepi beszédet *Farkas* Gyula áll. elemi isk. tanító, az egylet pártoló tagja tartja. A szent mise az elhunyt hőskért szerdán reggel 1/4 8 órakor lesz a plebánia templomban a Mindenhatónak bemutatva. — Az egylet igen tisztelt pártoló és rendestagjait nemkülömben a velük rokonszenvező t. közönséget ezuton is szívesen meghívja az elnökség.

— **Tanítóválasztás.** Mint értesülünk, *Györfi* Imre hoboli ref. tanító lemondása és nyugalomba vonulása folytán, *Kozma* Sándor tótszentgyörgyi tanítót választották meg a hoboli atyafiak.

— **Menetrend változás a Szigetvár kaposvári vonalon.** A magyar királyi államvasutak vonalain s az általuk kezelt magánvasutakon október hó 1-én a téli menetrend lép életbe. A pécs-baresi vonalon nem lesz változás, ellenben a Szigetvár-kaposvárin igen és pedig *Szigetvárról* a reggeli vegyesvonat korábban, azaz már reggel 4 óra 40 percekor indítatik és Kaposváron csatlakozást nyer a személyszállító gyorsvonathoz Gyékényes-felé. Megjegyezzük, hogy erre a menetrend változásra semmi szükség sem volt. Hagyták volna meg az előbbi.

— **Sirkápolna szentelés Mozsón.** Turonyi *Biedermann* Ottó lovag özvegye, szül. *Tüköry* Margit kegyurnő, mozsói parkjában családi sirkápolnát állított föl, aminek föl-avatása a főuri rokonságnak, a vidéki előkelőségek s nagyszámu ájtatos közönség részvetele mellett folyó hó 25-én délelőtt 10 órakor rendkívüli fényes egyházi ünnepség mellett ment végbe. A hitvesi kegyelet, a határtalan áldozatos szeretet fejedelmi költséggel, valóságos műremeket állított felejt-hetetlen férje emlékének. *Kirstein* Ágoston a pécsi püspöki dóm hirneves restaurátorának gondos terve szerint tiszta román stílusban készült a mozsói sirkápolna. A mauzoleum már nagy arányú ciklopszi külső falával imponáló hatást kelt. A drága karrarai márványból készült remek oltár az ugyanazon anyagból való hófehér márvány szarkofág, a svéd oszlopcsarnok és a legkisebb részletekig tiszta román stílusban fölszerelt egész sirkápolna, a legbensőbb vallásos kegyelet valóságos panteonja, melynek méltó mását a közelben hiába keresnők. A mauzoleum fölszentelést *Zichy* Gyula gróf pécsi püspök képviselőjében *Wajdits* Gyula székesegyházi prépost kanonok, egyházmegyei főtanfőlügyelő, *Henger* József esp. plebános, *Hirling* Nándor mozsói plebános, *Gosztonyi* Jenő szentlászlói plebános és *Gedeon* Sándor kaplánunk asszisztenciájával, magas szónyalásu alkalmi szónoklat mellett végezte. A hatóságot *Hegyessy* János főszolgabíránk képviselte.

— **Póttartalékosok bevonulása.** A kaposvári 44. gyalogezred póttartalékosai október 5-én tartoznak bevonulni. A 19. honvéd gyalogezrednek ez idén besorozott póttartalékosait kivételképp szintén behívták 8 heti kiképzésre. Ezeknek október 6-án kell bevonulni.

— **A szentmihálynapi országos vásárrunkra** felhajtattott 1090 szarvasmarha és 1154 ló összesen 2244. Eladatott 489 szarvasmarha és 450 ló összesen 939 darab, jószág.

— **Megszűntek a pénzügyőri biztosságok.** A hivatalos lap legutóbbi számának közlése szerint a m. kir. pénzügyminiszter a „pénzügyőri biztosság”-okat eltörölte s ezek továbbra „a m. kir. pénzügyőri kerület” címe alatt fognak működni.

— **Deszkat lopott** *Brewer* Ferenc baresi kereskedő raktárából *Berze* János ottani napszámos, kit tetten érték és a csendőrség letartoztatta.

— **Születés, házasság és halálozás.** Az anyakönyvi hivatal kimutatása szerint szeptember havában Szigetváron született 8 fiú és 3 leány összesen 11. **Házasság:** Karádi *József* Ferenc r. k. özv. *Majsztrovics* Anna Katalin r. k. — *Végh* Mihály r. k. *Vajda* Anna r. k. **Halálozás:** *Hajdu* Pál 69 éves (korh). özv. *Fuchs* Ferencné 74. *Varga* Mihály 67 (korh). *Kolovics* András 46. *Berta* *József* 83. *Gáspár* *József* 1 hónapos, *Pártinger* *Fránciska* 14 éves, *Kováts* *Márton* 70 (korh.), özv. *Kováts* *Martonné* 70 (korh). *Kaiser* *Simon* 53 éves (korh). Összesen 10.

— **Nem lesz kamatlábemelés.** A közös jegybank nem követi a német birodalmi bank példáját és egyelőre nem emeli a kamatlábat. A bank főtanácsa ugyanis a napokban *Popovics* Sándor bankkormányzó elnöklete alatt ülést tartott, melyen *Pranger* vezértitkár nagyon kedvezőnek mondta a bank státusát. A bankjegyek 87 % a érceel van fedezve. A bank az ércéskészleten felül még nagyon jelentékeny devizakészlettel rendelkezik, mely 16 millió koronával nagyobb, mint a múlt év megfelelő időszakában. Az adómentes bankjegy tartalék csökkent ugyan de azért a főtanács nem lát okot arra, hogy a kamatlábat felemelje.

— **Blériot budapesti fölszállása.** Megállapítható, hogy még nem volt olyan szenzációs esemény mely iránt a nagy közönség körében oly lázas érdeklődés mutatkozott, mint *Blériotnak budapesti fölszállása*. Nálunk a kaszinóba, kávéházakban sűrűn esik arról kérdés — fölmege-e *Blériotot* megnézni? S igen sok az, aki Budapestre utazik október 17-én. A felszállás ideje is igen jól van megállapítva. Már a délutáni esetleg az estéli vonattal haza lehet utazni. Az érdeklődés nagysága arra birt, hogy fölkérésre lapunk kiadóhivatata a jegyek előre való biztosítása érdekében a rendezőségnek bejelentti, kik akarnak városunk és vidékünk-ről fölutazni? Kérjük tehát nekünk megírni milyen jegyekre van szükség? A legolcsóbb tribünjegy öt korona, de külön ülőhelyek 20 és 10 koronáért is kaphatók. Lehet azonban a jegyek biztosítása érdekében akár egy levelezőlapon is a *József* *Kir.*, *Herceg* *Szancatórium* Egyesületnek (Budapest, VII. Akácfa utca 30 szám) írni, a honnét a megrendel jegyeket utánvétellel küldik meg az esetben ha a jegyek árát előre utalványon be nem küldötték. Félreértések kikerülése végett az utalványra a kért jegyek minősége följegyzendő.

x **A jó szappant** arról lehet felismerni, hogy vízben könnyen oldódik és így a ruha szennyét is könnyen oldja. Éppen azért a

könnyen oldódó „Szarvas“-jegyü „Schicht“-szappanért szivesebben fizetünk egy fillérel többet, mivel sokkal kiadósabb mint az olcsóbb szappan. Kérjünk mindig „Schicht“-szappant a „Szarvas“-jeggyel, melynek tisztaságáért 25.000 koronával szavatolnak.

— **A Comain.** Lapunk egyik barátjától kapjuk a következő sorokat: Elolvastam Fürst Zsigmond urnak „A Comainról“ című cikkét, melyben *Wettenstein* József dr. támadja. Engedje meg tisztelt Szerkesztő ur, hogy ebben az ügyben én is, mint a leg-súlyosabban érdekelt, a tüdőbetegek egyike, beleszóljak. Nem hiszem el, hogy Fürst Zsigmond dr. ur észleletek alapján mondja el súlyos ítéletét. A *Wettenstein* dr. betegek közül való vagyok én is, egyike azoknak a több száz tuberculotikusoknak, a kik a *Wettenstein*-féle rendelő intézetben gyógykezelést nyertek és ott meggyógyultak és igenis, nemcsak én a beteg, hanem az intézetben ellenőrzés céljából megfordult orvosok is megállapították, hogy *Wettenstein* dr. olyan betegeknek mutatott fel nagy eredményeket, a kiknél akkor Fürst dr. ur szavaival élve, „ökölnyi cavernák (roncsolástól származó üregek)“ voltak a tüdőben. *Wettenstein* dr. megfogja magát védeni és nem is az ő érdekében írom e sorokat, hanem sok-sok embertársam érdekében, a kiket Fürst dr. támadása esetleg visszatartana attól, hogy a gyógyulást ott keressék, a hol meg is találják. *Wettenstein* dr. mindezek ellenére nem veri a mellét. De joggal verné a mellét Fürst dr. ur, azonban nem a büszkeségtől, látva azt a nagy pusztítást, a melyet cikke mindazoknál a betegeknek előidézett, a kik az ő támadó sorainak esetleg hitelt adtak. — Tisztelettel: egy volt beteg, a ki már egészséges.

A kereskedelmi és iparkamara ülése.

— Saját tudósítónktól, —

A Pécsi Keresk és Iparkamara f. hó 4-én hétfőn közülest tart. A napirendnek bennünket érdeklő pontjai a következők. A ker. miniszterium leírata a kamarai kerületben rendezendő ipari továbbképző tanfolyamok ügyében. — Tüzifának súlyszerint való árusítása. — Műsziroknak a cukrász-iparban való használhatása. — *Grünhuth* Rezső kamarai tag indítványa a városi helypénzszedés körül tapasztalható visszaélések megszüntetése iránt. — Általános ugyanis a panasz, vásárlatólagó iparos és kereskedőink köreiben; hogy a vásári helypénzbérlők gyakran visszaélnék jogaikkal, a megállapított díjtételeknél többet számítanak.

A vásároló iparos és kereskedő, nem töltheti az időt minden egy esetben a helypénzszedőkkel és rendszerint a jogtalanul szedett magasabb díjat fizeti meg, miáltal természetesen tetemes kárt szenved. Ennek megállítására szolgál *Grünhuth* Rezső következő indítványa: „Mondja ki a közülés, hogy tekintettel a vásári helypénzszedés körül előforduló szabálytalanságokra, felkéri a kamara területén fekvő elsőfoku iparhatóságot, miszerint utasítsák az összes vásárbérlőket, hogy csakis a hatóság által láttamozott hivatalos helypénzszedési táblázatot használjanak. Ezen táblázatok a helypénzfizetők kívánságára előmutatandók. — Felkérendők egyúttal a hatóságok, hogy utasítsák minden vásártartó község elöljáróságát a vásártartamára úgy az állat mint a kirakodó vásártér bejárájánál egy-egy hivatalos táblázat kifüggesztésére.

Indítvány tételét még a kiskereskedői nyugdíjintézet létesítése és vasúti kedvezmények nyújtása ügyében.

Apró komédiák.

Politikai jóslások.

Talán fölösleges is hangoztatnom, hogy szeretett hazánkban jelenleg politikai válság dúl. A kormány lemondott és új kormányalakulás fog bekövetkezni. Ilyenkor minden rendű és rangú ember az eshetőségeket bírálja. Minden kávéházban, minden vendéglőben, sőt odahaza a családi körben is kizárólag a politikáról folyik a beszéd. A kedélyek módfelett fel vannak izgulva és sietve adja le mindenki a maga típjeit.

Ilyenkor az újságok is kitesznek magukért. Ilyenkor az újságok érdekesek. Ilyenkor az alábbi kis jóslások látnak napvilágot a különféle lapokban:

Függetlenségi lapvélemény.

— Egyetlen kibontakozás lehetséges. A király végre belátja, hogy egyedül a függetlenségi párt hivatott arra, hogy az ország kátyuba ragadt szekerét kirántsa. Eből kifolyólag meg fogja bizni Kossuth Ferencet kabinetalakítással és meg fog születni a tiszta, hamisítatlan függetlenségi kormány. . . .

A bankosok jóslása.

— Sikerült. Felvetettük az önálló nemzeti bank kérdést és ebe beletörött a koalíció bicskaja. Bukik es eltűnik a föld színéről. Ha az ország meg akar menekülni a válságtól, akkor a kormányalakítást a mi kezünkbe kell letenni. És mi vállaljuk is azt. Mi az önálló bankot ez esetben ki is fogjuk — kapesolni. . . .

Néppárti jóslás.

— Egyetlen ember van Magyarországon, a ki a válságot megoldhatja. Mondanunk sem kell, ez az ember Apponyi. Az orvoskongresszus is elismerte képességeit és díszdoktornak kinevezte. Az ő politikája az egyedül üdvözítő politika és ha ő alakítja meg a kormányt, az ország rövid idő alatt örömmámorban fog uszni. . . .

A darabantok szava.

— Végre nekünk is felviradt. És milyen régen vártunk erre a virradásra. Most vádoljon bennünket a nemzet. Most vágja szemünk közé a koalíció, hogy hazaárulók vagyunk. Ime a koalíció politikája! Mit tett a koalíció hosszu működése alatt? Válságba, a pusztulás szélére vitte az országot. És mi büszkén verjük a mellünket és mosolyozunk ajkunkra, mert a mi politikánkunk felviradt. . . .

A radikális sajtó.

— A politikában most már nem következtetik más, mint a legsötétebb darabont uralom. A talpnyalók hada, mely Bécsben állandóan leste a koncot, örömmámorban uszik. Sötét oduikból kijöttek a napfényre és felkinálkoznak ismét hazát érulni. Mi azonban résen tesszünk. Mint eddig is ezután is kiméletlenül, ostorral kezünkben fogunk ellenük küzdeni. A ki hazafi, a ki magyar, az velünk tart, az a mi radikális lapunkat olvassa. Lapunk előfizetési ára egy félre 12 korona.

Ezen leadott jóslások után a nyájas olvasóra bízom, hogy azokból kihámozza, tulajdonképpen milyen kormány fog következni s ezen megbízható típjét azután barátjainak és ismerőseinek leadja. Elsőrendű politikai szaktekintélynek fog látszani és köztisztelet fogja övezni homlokát.

Pinty-Urji

Gondolatok.

A nők imadják azokat, a kiknek ninesenek sikereik. Mert ezek kizárólag a nőkre támaszkodnak.

Véletlen találkozások ellen nincs törvény, a hogy hangulatok ellen siacs.

Ha valakinek a nevét még soha életünkben nem hallottuk, ez kitünő ajánlással az illetőnek.

Imádom az egyszerű multságokat, — ezek a bonyolódott lelkek utolsó mentsvárjai.

A jó emlékezőtehetség nem tartozik ama tulajdonságok közé, melyeket a nők a férfiakban nagyrabecsülnek.

Ne beszéljünk az ember típusáról. Ugyanannyi kész embertípus van, a hány félbenmaradt ember.

A jóindulatu emberek mindig rosszat művelnek. Olyanok, mint azok a nők, a kik rosszul szabott ruhákban járnak, hogy ezzel jámborságukat bizonyítsák. A jószándék karöltve jár a helyesirási hibákkal.

A férfi mindig azt akarja, hogy ő legyen a nőnek első szerelme. Ez a férfiak ügytelensége. A nőnek finomabb ösztöne van, ő a férfi utolsó szenvedélye akar lenni.

A legtöbb házasságot az rontja meg, hogy a férfi józanul gondolkodik. Hogyan legyen az asszony boldog egy emberrel, a ki erőnek erejével úgy akar báni vele, mint egy tökéletesen értelmes teremttel.

Közgazdaság.

Homoktalajok zöldtrágyázása.

Sajátságos az, hogy a zöldtrágyázás nálunk, Magyarországon nem tud elterjedni, holott a külföldön, különösen Németországban általánosan használják. — Pedig óriási homokterületeinken nagy terméseredményeket zöldtrágyázás nélkül elérni nem is lehet. — Homoktalajaink megjavításának, az ottani termésátlagok fokozásának elengedhetetlen feltétele a zöldtrágyázás. — Az országos növénytermelési kísérleti állomás számos zöldtrágyázási kísérletet végzett, melyek eredményét a következőkben lehet összefoglalni.

Homokon végzett trágyázási kísérletek anyagául nyulzapukát, vagy homoki búkőnyt vetettek, s mindkét növény alá kiláfoszfátrágyát alkalmaztak. — A nyulzapukával végzett kísérletek után hét gazdaság

közölte az eredményeket amelyekből az tűnik ki, hogy a rozsz zöldtrágya után, dacára annak, hogy a nyulzapuka nem mindenütt sikerült jól, keresztben $4\frac{1}{2}$ —22 szemben 183—1050 kg. volt a terméstartalom. — Olyan eredmény ez, amely kell, hogy gondolkodóba ejtse a homoki gazdát és ráterelje a zöldtrágyázásra.

Ha a nyulzapuka mindenütt jól sikerül, bizonyára az eredmény is jobb lett volna, de legtöbb helyen későn és kézzel vetették, minek következtében a vetés hűzagos és alacsony növésű volt. — Mégis megállapítható, hogy a nyulzapuka még olyan sivár homokos talajon is nagy terméstartalmat eredményezett, amelyeken pillangós virágu növényt zöldtrágyázás nélkül eredménytelen termelni nem lehetett.

Homoki borsóval 37 gazdaságban végzetett kísérlet ahol 75 kg. zabbal kevert borsómagot, 200 kg. thomassalakot és 60 kg. 40 %-os kálit vetettek el 1200 □ ölenként. — Az alászántott zöldtrágya után rozskövetkezett, amelynek terméstartalma szalmában 1—12 kereszt, szemben pedig 100—450 kg. volt.

Ezen kísérletek tehát határozottan azt bizonyítják, hogy homoktalajok természetlagai ugy nyulzapuka, mint őszi borsó zöldtrágyával jóformán megkészszerelni lehet, ön-maga ellen vét tehát az a homoki gazda, aki ezen immár kipróbált termésfokozó eljárást gazdaságában nem alkalmazza.

Kiadja a szerkesztőség.

TÖRLEY
PEZSGŐ

Egy kétsövű
vadászfegyver eladó

Bővebbet a kiadóhivatalban.

441 szám
1909 vegrh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szigetvári kir. járásbírósg 1908 évi V. 462/1 számú végzése következtében Dr. Ujházi Hugó ügyvéd által képviselt Eckstein David javára 110 K s jár. erejéig 1908 évi szeptember hó 9-én fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt és 724 kor-ra becsült következő ingóságok, u. m. bútorok, nyilvános árveresen eladtnak.

Mely árverésnek a szigetvári kir. járásbírósg 1908-ik évi V. 462/4 számú végzése folytán 110 kor. tőkekövetelés ennek 1908 évi július hó 15 napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{8}$ % váltódíj és eddig összesen 40 K, 30 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Szigetváron alperes lakásán Zrínyi-tér 50 sz. alatt leendő megtartására 1909 évi október hó 8-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Szigetváron 1909 évi szept. hó 24.

Klié János
kir. jbir. végrehajtó.

Hirdetéseket
jutányos árért vesz fel
a kiadóhivatal
és
Kozáry Ede
könyvkereskedő.

5381 sz.
1909 kzg.

A szigetvári járás főszolgabirájától.

Pályázati hirdetés.

Ethatalozás folytán megüresedett kisdobszai körjegyzői állásra pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajlják, hogy pályázati kérvényüket, az 1883. évi I. tc. 6. §., illetve az 1900. évi XX. tc. 3. §-ában előirt minősítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelve hozzám folyó évi november hó 5. délután 5 óráig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezetteket figyelembe venni nem fogom.

Javadalmazás : 1600 kor. évi fizetés, természetbeni lakás s a vármegyei szabályrendeletben megállapított magánmunkálati díjak.

A választást Kisdobsza község házában folyó évi november hó 6-án délelőtt 10 órakor fogom megtartani.

Szigetvár, 1909. szept. 28.

Hegyessy
főszolgabiró.

Legjobb és legszebb a világhírű Moskovits-féle anatómiai cipő Főtelep :
a legelegánsabb cipő-üzletben Pécs, Király-utca 7. Nagyvárad.
Fiók Nagyvárad Rákócy-ut 64. Budapest Rákócy-ut 64. Képes
üzletek : Nagyvárad Kossuth-utca 5. Petrozsény Főter arjegyzek
Sarajevó Rudolf-utca 10. Pécs Király-utca 7. ingyen és
bermentve.
Telefon szám 458. Telefon szám 458.

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használod,
Még szíved is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét
sajátságos előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok leggondosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehéreműt!
Megtakarít fáradtságot és veszélyeséget
kímél ennélfogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával
szavatoltatik.

Egy külön bejáratu
butorozott szoba
a vasuti utcában 60 házszám alatt
kiadó.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabonakeresk. jelentése szerint.

Árak 50 kilogramonként értendőnek.

Szigetvár, 1909. október 1-én.

Buza uj	—	K 12.—	12,80
Rozs uj	—	8.60	8.70
Árpa uj	—	6.50	7.20
Zab uj	—	6.60	6.70
Tengeri csöves	—	3.20	4.50
Bükköny uj	—	6.—	—
Bab	—	10.—	—

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a t. közönséget
értesíteni hogy folyó hó 8-ikától

cukrász üzletemet
az uj városháza épületébe,
a báró Biedermann Rezső utcai részre
helyezem át.

Tisztelettel
Réti Mór cukrász.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem Szigetvár és vidéke t.
hölgyközönséget, hogy a női divat szabászati tanfo-
lyamot elvégeztem, miért is a legujabb divat szerint
készítek: Blousok, kabátok, paletok, aljak és gal-
lérokat, ugyszintén a férfi divat terén szerzett újabb
tapasztalat szerint készítek mindennemű öltönyöket
felöltöket, lovagló és sport ruhákat a legolcsóbb-
tól a legfinomabb kivitelben.

**Az őszi idényre való gácsi és
Angol szöveteim már megérkeztek.**

Tisztelettel
FARAGÓ KÁROLY
férfi és női divat-terme **Szigetvár.**

Hirdessen mindenki a

„DÉLSOMOGY”-ban

különösen a kereskedők és
iparosok, mert csakis a hir-
detések révén lehet nagy for-
galmat és nagy hasznot el-
éerni.